Yaratılışçılık versus Evrim: Kaliforniya'dan Arkansas'a[1]

(Dorothy Nelkin)

1963'te, Kaliforniya Orange County'li iki kadın "Hristiyan çocukların haklarını aramaya" karar verdi.[2] Onlar taleplerini, inanmayan çocukları okulda dua etmeye zorlamanın anayasaya aykırı olduğunu bildiren 1963 Üst Mahkeme kararı (*Abington School District v. Schempp*) temelinde savundular. Onlar, nasıl "okulda Tanrı'yı öğretmek" anayasaya aykırıysa, "Tanrı'nın varolmadığını öğretme"nin de eşit ölçüde anayasaya aykırı olduğunu ileri sürdüler.

Onlar bir genetikçinin ve *Yaratılış Araştırma Derneği* (*Creation Research Society*) kurucularından birinin desteğiyle, devlet eğitim kurumuna, ders kitaplarının evrimin hakikatten ziyade bir teori olduğunu açıkça belirtmesi gerektiğini belirten bir dilekçe verdiler. Onlar, Hristiyan çocukların eşit hukuki korumaya sahip olması gerektiğini öne sürerek Adalet Bakanlığından ateizmi, agnostisizmi ve din dışı eğitimi buyuran bir ifadenin anayasaya aykırı olabileceği konusunda hukuki bir onay elde ettiler. O sırada Kaliforniya Kamu Eğitim Müfettişi olan Max Rafferty derhal, evrimle ilgili bütün Kaliforniya metinlerinin evrimi açıkça bir teori olarak etiketlemesi gerektiği talimatını verdi.[3] Yaratılışçılar bunu, yaratılış teorisi eğitimini alternatif bilimsel hipotezlerin eğitimi kadar geçerli kılan bir şey olarak yorumladılar.

1969'da, *Kaliforniya Bilim Eğitimi Eyalet Danışma Komitesi* (*California State Advisory Committee on Science Education*), *Kaliforniya Okullarının Bilim Çerçevesi* (*The Science Framework for California Schoolls*) denilen kamu okulları bilim

1 Metnin alındığı yer: *Bilimin Sınırları ve Bilimsel İhtilaflar: Bilim Sosyolojisi Tartışmaları*, editör ve çevirmen Mihriban Şenses (İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2012), s. 249-269. [Metnin özgün hali için bkz. Dorothy Nelkin, "Creation vs. Evolution: The Politics of Science Education", *The Social Production of Scientific Knowledge*, içinde, ed. Everett Mendelsohn, Peter Weingart, Richard Whitley (Dordrecht: Reidel, 1977), s. 265-288.]

2 Ders kitabı ihtilaflarıyla ilgili eksiksiz bir durum incelemesi ve analizi için balanız: Dorothy Nelkin, *The Creation Controversy: Science or Scripture in the Schools* (New York: Norton, 1982).

3 Max Rafferty, *Guidelines for Moral Instruction in California: A Report Accepted by the State Board of Education* (Sacramento: California State Department of Education, Mayıs 1969), s. 7, 64.

programları için bir müfredat talimatları serisi hazırladı. Komite, eğitim kuruluna bir Bilim Çerçevesi taslağı sundu. Bu taslak, evrimle ilgili iki paragrafı içeriyordu ve dokuz kurul üyesinden birkaçı buna karşı çıktı. Birkaç hafta sonra, bir uzay mühendisi olan Vernon Grose, eğitim kuruluna, yaratılış teorisinin ders kitaplarına hayatın orjiniyle ilgili alternatif bir açıklama olarak dahil edilmesi gerektiğini öne süren bir bildiri sundu. Bunu şöyle özetledi:

> Bütün bilimsel kanıtlar hayatın orijini konusunda tarihlendirme yapmak için en azından bir düalizmi gerektirir ya da ilişkileri bütünüyle açıklamak için farklı teoriler kullanılmasını zorunlu kılar... Kitabı Mukaddes ve diğer felsefi denemeler yaratılıştan yalnızca söz etmekle yetindikleri halde, bilim bağımsız şekilde farklı yaratılış teorileri postüle etmiştir. Dolayısıyla bilimsel anlamlarıyla yaratılış dinî ya da felsefi bir inanç değildir.[4]

Eğitim kurulu Grose'un raporunu oybirliğiyle kabul etti ve *Bilim Çerçevesi*'nde yayımladı. Böylece *Scopes* mahkemesinden 45 yıl sonra, bir milyon çocuğa hizmet veren bir devlet eğitim sisteminin ilkeleri, resmi bir yaratılış teorisini öğretme tavsiyesini içeriyordu. Kaliforniya'daki bu başarı, diğer eyaletlerdeki yaratılışçılara kendi okul kurullarına, ders kitabı komisyonlarına ve "eşit zaman" yasama organlarına baskı yapma ilhamı verdi. Onların çabaları 1981'de, Arkansas, yaratılışçılığın kamu okullarında bir bilim olarak eğitimini zorunlu kılan yasayı (daha sonra anayasaya aykırı bulunarak iptal edildi) uygulamaya koyduğunda kamunun dikkatini bir kez daha çekti. Bu olay, yaratılışçılar kendilerini dinî inançlarını koruma çabasındaki bilim adamları olarak tanımladıkları için bilime yönelik derin bir belirsizliği ortaya çıkarmıştır.

Bilim Olarak Kitabı Mukaddes

1960'lar boyunca bir grup bilimsel eğitimli fundamentalist, fosil kanıtlarını, Kitabı Mukaddes'te tasvir edilen özel yaratılış perspektifinden yola çıkarak yeniden değerlendirmeye başladılar. 1920'lerdeki fundamentalist seleflerine çok benzeyen bu yaratılışçılar Kitabı Mukaddes'in yaratılış doktrinini harfiyen benimsiyorlardı. Yaratılış teorisinin bütün Hristiyan inançlarının temeli olduğuna ve çoğu kilisenin özel yaratılışı vurgulamayı başaramayışının, "evrimci dünya görüşüne ilticayla ... ve daha sonra kaçınılmaz bir şekilde liberalizme ilticayla sonuçlanan trajik bir ihmalkârlık" olduğuna inandılar. Onlar organik evrimi, Kitabı Mukaddes otoritesine göre yeniden yorumlamayı tercih ederler.

Bazı yaratılışçılar evrim teorisinin bazı boyutlarını kabul eder, fakat, sözün gelişi, evrimci değişimin nedensel bir açıklaması olarak doğal seleksiyonu red-

4 California State Department of Education, *Science Framework for California Public Schools* (Sacramento, 1970), s. 106.

dederek bilimsel açıklamalara sınırlamalar koyarlar. Daha uç noktadaki yaratılışçılar, evrim ve yaratılış teorilerinin karşılıklı olarak birbirini dışlayan teoriler olduğunu ileri sürerek bütün evrim süreçlerini reddettiler. Buna rağmen diğerleri gerçekliğin iki düzeyde varolduğunu kabul ederler, fakat onlar, evrim eğitiminin bütün dinî açıklamaları reddederek ve gizleyerek belirsizleştirmesinden ve alternatif hipotezleri öğretme başarısızlığının bilimin nihai nedenlerin tam ve eksiksiz bir kavrayışını sağladığını ima etmesinden endişe duyarlar.

Kendilerini yaratılışçılar olarak tanımlayanlar arasında geleneksel fundamentalist cemaatlerin müritleri, bazı zengin endüstriyalistler, birkaç astronot ve bilime dayalı endüstri merkezlerindeki ileri teknoloji alanlarında çalışan keskin, orta sınıf mensubu, teknoloji eğitimi almış insanlar yer alır. Bu modern dönem yaratılışçıları, 1920'lerde ifade bulan pek çok ahlakî ve dinî endişeyi paylaşır, fakat stilleri, ateşli cetlerinin stilinden büyük ölçüde farklıdır.

Yaratılışçı hesaplaşmalar mesleki cemiyetlerdeki tartışmalara benzer. Gerçekten de yaratılışçılar, görüşlerini, *Ulusal Biyoloji Öğretmenleri Derneği* gibi mesleki organizasyonların yıllık toplantılarında sunmaya çalışırlar. Ders kitaplarının seçimi konusundaki Kaliforniya kamu duruşmaları süresince, yaratılışçılar kısa teknik raporlar sundular ve sergiledikleri yegane afiş yaratılış teorisinin bilimsel geçerliliğini kanıtlamayı amaçlayan hidrojen atomu krokisiydi. Zira yaratılışçılar, tekvinin/yaratılışın dinî bir dogma değil, bilimsel prosedürlerce değerlendirilme kapasitesine sahip alternatif bilimsel bir hipotez olduğunu öne sürdüler. Onlar, kendilerini inananlar olarak değil, iki bilimsel teorinin metodolojik geçerliliği hakkındaki bilimsel tartışmaya angaje bilim adamları olarak takdim etti.

Yaratılışçı dünya görüşü hayvanların ve bitkilerin, milyarlarca yıldır tesadüfi mutasyon yoluyla evrim geçirerek tek bir soy çizgisinden geldiği yolundaki teoriyi reddeder. Yaratılış teorisine göre biyolojik hayat ilk çağlarda, yalnızca beş-altı bin yıl önce, her şey Tanrı tarafından "daimi temel formlarıyla" yaratıldığında başladı. Pre-Darwinci Charles Lyell gibi yaratılışçılar, müteakip bütün varyasyonların yaratıcının her türe koyduğu genetik sınırlar dahilinde gerçekleştiğine inanıyorlardı. Evrim, yönelimli ve amaçlı bir süreçtir ve hayvanlar arasındaki mevcut farklılık yalnızca, farklı çevre şartlarına uyum sağlama tasarısının bir parçasıdır.[5] Değişim ilk tasarımı değiştirmez, çünkü doğa statik, sağlam ve kestirilebilirdir; kendi potansiyellerini içerir.

Şüphesiz yaratılışçılar evrim teorisini destekleyen çetin delillerle yüzleştiler. Bu zor bir dilemma gibi görünüyor; onlar ya inançlarındaki taraftarları arasında şüphe doğuran istisnaları kabul etmeli ya da kamusal alaya alınma riski pahasına tutarlılıklarını korumalıydı. Onlar ikinci alternatifi seçti ve evrimi destekleyen delilin önyargılı ve eksik olduğunu ya da evrimin her kavram

5 Richard Bube, "Science Teaching in California", *The Reformed Journal* (Nisan 1973), s. 3-4.

sistemine uygun şekilde yeniden yorumlanabileceğini göstermek için yoğun çaba harcadılar. Sözün gelişi, yaratılışçı teorisyenler, fosil kayıtlarının kesinlikten uzak olduğunu ve geçiş formlarını ya da evrimleri ortak bir atayı izlediği öne sürülen birbirinden kopuk canlı grupları arasındaki halkaları ortaya koymada başarısız olduğunu ileri sürdüler.

Yaratılışçılar aynı zamanda, radyoizotop tarihlendirme tekniklerinin sunduğu delilleri de reddederler, çünkü bu teknikler uranyumun ya da kurşunun yıllar içinde kaybolmadığı ve uranyum değişim oranının zaman aşırı sabit kaldığı varsayımlarında temellenir. Onlar, evrimcilere eski zamandaki olguları mevcut delilden yola çıkarak tahmin etme imkanı yeren tekbiçimli hipotezleri reddederek şunu öne sürerler: Eğer bir Yüce Varlık dünyayı yaratmış ve Nuh Tufanı onu değiştirmişse, radyoizotop tarihlendirme delili bütünüyle geçersizdir.

Yaratılışçılar aynı zamanda, aynı verilerin evrim teorisini reddetmek için kullanılabileceğini ileri sürerek tesadüfi mutasyon hipotezini desteklemek için kullanılan genetik verileri de reddederler. Her şeyden önce mutasyonlar genellikle zararlıdır ve hayatın sürekliliğine katkıda bulunmaları ihtimal dışıdır. Benzer şekilde onlar, filogenetik ilişkiler konusunda protein yapısı ve kromozom düzenleme analizlerinin sağladığı kavrayışların büyük bitki ve hayvan grupları arasındaki benzerlikle ilgili "belirsiz varsayımlarda" temellendirildiklerini ileri sürerler. Bu tür grupların birbirleriyle alakasız oldukları varsayılır ve aynı veriler "polifilogenetik" varsayımlara göre yeniden değerlendirilirse, oldukça farklı sonuçlara ulaşılabilir.[6]

Yaratılışçıların "bilimsel" argümanları -onlar bu argümanları kutsal yazılar ile doğayı paralel şekilde ele alan incelemelerle geliştirdiklerini öne sürerler- tufan, kalıtım ve genetik, kimyasal ve radyoizotop tarihlendirme teknikleri, kan dolaşımı sistemleri, dünyanın magnetik alanı ve pek çok konu hakkındadır. Onların "olguları" dikkatli bir şekilde seçilir ve sınırlı bir modern biyoloji ve bilimsel metot anlayışı sergiler. Darwin'in çağdaşları gibi onlar da, bilimi tümevarıma dayalı ve tanımlayıcı bir süreç olarak gördüler; teorilerin ve modellerin fonksiyonunu, faydalı tahmin araçları olarak yetersiz şekilde kavradıkları anlaşılıyor. Ayrıca yaratılışçılar zorda kaldıklarında, doğadaki planın Yaratıcının iradesinden dolayı varolduğunu ileri sürerler. Onlar bu argümanın problemlerinin farkındadır, ancak diğer taraftan evrim teorisinin bugünün, kendisi de inanca dayalı yaratılış mitinden başka bir şey olmadığım öne sürdüler. Farklı inançlar takımı benimsenirse, bu durumda yaratılış teorisi evrim hipotezi kadar geçerli ve yararlı bir hipotez haline gelir.

Bilim adamları bu argümanları boş yere çürütmeye çalışmışlardır. Onlar yaratılışın lafzi yorumlarının pratik ve tarihsel problemlerine ve yaratılış te-

6 John N. Moore ve Harold Slusher, *Biology: A Search for Order in Complexity* (Grand Rapids: Zondervan, 1970), s. 422.

orileriyle çelişen birçok olguya dikkat çektiler. Ancak olgu tartışmalarının ve eleştirilerin yaratılışçı inançları değiştirmesi ihtimal dışıdır. Belirli varsayımlara bağlı gruplar sorun çıkaran delilleri görmezlikten gelme eğilimindedir ve eleştiri yalnızca, mevcut inançları daha fazla destekleme aktivitesini teşvik etme eğilimindedir.[7] Yaratılışa inananlar için bu, dünyayı tam olarak açıklayan farklı ve tutarlı bir mantık sistemidir. "Fizik ve kimya olgularını inceleyerek mevcut dünyayı doğru biçimde anlayabilmemin yegane yolunun Tanrı'nın kelamı ve Kutsal Ruh'un vahyi olduğunu keşfettim."[8] Bu evrim teorisi "bilimsel bir peri masalı"dır.

Bilimsel Yaratılışçılar

Bilimsel cemaatin kuvvetle inandığı görüşlerinden birini sorgulamaya kalkışan bu adanmış bireyler kimlerdir? Yaratılışçı hareketteki pek çok aktivist, uygulamalı fizik bilimlerinden ve mühendislik alanındandır. Onlar genellikle, dinî inançlarıyla bilimsel eğitimleri araında rahatsızlık verici bir yakınlık kurmuş olan insanlardır. Yaratılışçılık onlar için çelişkileri çözme aracıdır. Yaratılışçılar, uygulama yapan bilim adamlarının yaratılışçılıkla, alanda "çalıştıkları için ve büyük ölçüde teorileri test etmeye adandıkları" için ilgilendiklerini öne sürer. Onlar, çoğu biyoloğun "beyninin" delil hakkında esnek düşünemeyecek kadar evrim teorisiyle yıkandığını düşünürler. Yaratılışçılar aynı zamanda, yüksek düzeyde yapıya kavuşmuş ve düzenli kontekstlerde çalışan teknik mesleklerdeki insanların düzen ve tasarıma göre düşünme eğiliminde olduklarını öne sürerler. Bir başka açıklama, geçerli bilimsel bir teori olarak "dizayn sorununa" kişisel desteğini deklare eden ünlü NASA roket mühendisi Wernher von Braun'dan gelmiştir:

> Her şeyin arkasında bir plan ve amaç olması gerektiği sonucuna varılmaksızın evrenin yasası ve düzeni keşfedilemez... Evren, hayat ve insanın orijiniyle ilgili alternatif teorilerin bilim sınıflarında öğretilmesini destekliyorum.[9]

Yaratılış hareketlerinde aktif bilim adamları ve mühendisler bilim ve teknolojiye karşı değildir. Pek çoğu hayatını teknik endüstrilerde kazanır. Aslında özel çağdaş konularla ilgili sorular yöneltildiğinde, yaratılışçı lider genellikle teknolojiden yanadır. Bilim karşıtı olmak bir yana, onlar, bilakis enerjileri-

7 Yaratılışçıların bilimsel açıklamaları için bakınız, Duane Gish, "Creation, Evolution and the Historical Evidence", *The American Biology Teacher 35* (Mart 1973), s. 23-27; John N. Moore, "Evolution, Creation and Scientific Method", *The American Biology Teacher 35* (Ocak 1973), s. 23-27.

8 Kognitif uyumsuzluk konusunda şu çalışmaya bakınız, Leon Festinger, *A Theory of Cognitive Dissonance* (Evanston, III.:Row Peterson, 1957). İnançlarla bilimsel enformasyonun yorumu arasındaki ilişki şu metinde tartışılmaktadır: S. B. Barnes, "On the Reception of Scientific Beliefs", (ed.) Barry Barnes, *Sociology of Science,* (Harmondsworth: Penguin Books, 1972), s. 269-291.

9 *Acts and Facts*'teki mektup, Kasım/Aralık 1973.

nin çoğunu inançlarını bilimsel terimlerle meşrulaştırmaya harcarlar; öyle ki, inançlarını bilimsel terimlerle meşrulaştırma başarısızlığının onları değersizleştireceğinden kesinlikle emindirler. Onların evrim teorisine asıl itirazları, evrim teorisinin "dinin bütün özelliklerini içermesi"dir; evrim teorisi, Tanrı'nın yerine ezeli ve ebedi maddeyi, yaratılışın yerine tesadüfi mutasyonu ikame eden bir "orijin doktrini"dir. O, inançla değil, öngörü ve doğanın manipülasyonuyla gerçekleşecek bir kurtuluş doktrinidir. Bu nedenle yaratılışçılar evrim teorisinin geleneksel dinî varsayımları ihlal ettiğini ve kendi etik sistemini ön plana çıkardığını iddia eder.

Bilime yönelik bu belirsizlik kontekstinde, biyolojide ve sosyal bilimlerde -her ikisi de evrimci varsayımlara dayanır- yeni kolej öncesi müfredat, ders kitabı bekçilerinin hedefi haline gelmiştir. Vatanseverliğe ve eğitim standartlarına sürekli ilgiye ilaveten, ders kitabı bekçileri, dinî ve ahlakî meseleler konusunda, çocuklarını tehlikeli "seküler hümanizm" değerleriyle aşılama çabası olarak algıladıkları şeyle mücadele etmek için örgütlenen yaratılışçılar kadar tetiktedirler.

Yaratılışçılar "araştırma merkezleri" halinde organize olurlar. Örneğin, 1963'te Orange County'deki, *Yaratılış Araştırma Derneği* (*Creation Research Society -CRS*) kurulmuştur. Onların CRS'yi kurmaktaki amacı, "yaratılışla ilgili bilimsel ve tarihsel hakikatin hayatî mesajıyla bütün insanlara ulaşmaktır".

Üyeler, organizasyonda asil üye statüsü elde etmek için iki koşulu yerine getirmelidir: Bilimde lisansüstü derece ve Kitabı Mukaddesin literal hakikatine iman. Organizasyonun, 1974 Nisan'ında 514 asil üyesi ve binlerce yedek üyesi vardı. Yaklaşık 50 üye, organizasyonun dergisine makaleler yazıyordu. Kaliforniya'da başka yaratılışçı organizasyonların oluşmasıyla birlikte CRS, 1960'ların başında bir şubesinin geliştiği Lansing Michigan'a taşındı. Aktif Michigan üyeleri arasında Dow Kimya'dan emekli bir kimyacı, Concordia Lutheran Koleji'nden pek çok öğretim üyesi ve Michigan Eyalet Üniversitesi'nden bir bilim eğitimi profesörü vardı.

CRS, görüşlerini, hem fundamentalist dinî broşürlerle, hem de üç ayda bir çıkan (2000 tirajlı) dergiyle duyurdu. CRS ayrıca, yaratılış hakkında konferans vermeye hazır ve gönüllü konuşmacılara destek sağlıyordu. 1970'teki liderlik mücadelesinde pek çok üye San Diego'da *Yaratılış Bilimi Araştırma Merkezi* (*Creation Science Research Center*)'ni kurmak üzere CRS'den ayrıldı.

CSRC, "Tanrı'nın bize verdiği büyük fırsatı değerlendirmek için" ... ABD'deki 63 milyon çocuğa Kitabı Mukaddes yaratılışçılığının bilimsel eğitimini vermek için" kurulmuş küçük, vergiden muaf, araştırma ve yayıncılık organizasyonudur.[10] Onun Tufan'ın fiziksel boyutlarının incelenmesini kapsayan araştır-

10 Wernher von Braun'un, John Ford'a mektubu *Science and Scripture'da* (Mart/Nisan 1973)'te yayınlanmıştır. Von Braun daha sonra, doğa süreçlerinin arkasında "ilahi niyet" olduğuna inandığını,

ma projeleri hem Kitabı Mukaddes'in ve jeolojik kronolojinin problemlerini, hem de jeofizik, oşinografi ve yapısal jeoloji alanındaki problemleri açıklamayı amaçlıyordu. Organizasyon aynı zamanda, onların okul müfredatı için gayrimeşru federal fon taleplerinin altını oyacak hukuki faaliyetlere de angajeydi. Keza o, yayıncılara ders kitaplarını "nötr hale getirme" hizmetleri de veriyordu.

CSRC, *Science and Scripture* adlı bir dergi, hepsi renkli bir ders kitabı serisi, film bantları, kasetler ve evrim teorisinin kamu okullarında öğretimini gerçekleştirmek için gerekli yasal, organizasyonel ve teknik enformasyonu içeren "bir eylem kiti" yayınlıyor.[11]

CSRC malzemelerinin dağıtımını, grubun radyo kurumunu ve aktif dağıtım hizmetini yürüten *Kitabı Mukaddes Bilim Derneği*'nin Güney Kaliforniya şubesiyle işbirliği kolaylaştırıyor. İki organizasyon birlikte, yaklaşık 200.000 bireyin ve pek çok okulun, kilisenin ve ders kitabı komitelerinin mail listesine sahip. CSRC 1972'de telif hakları sorunları konusundaki çatışmayla bölündü ve üyelerin bir kısmı *Yaratılış Araştırma Enstitüsü* (*Institude for Creation Research*) adıyla yeni bir organizasyon oluşturdu.

Yaratılış Araştırma Enstitüsü (ICR), 1970'te, *Scott Memorial Babtist Church*'nin sponsorluğuyla kurulan Hristiyan Mirası Kolejinin araştırma bölümüdür. Kolej akredite bir kurum olmasa da, yaklaşık 200 öğrenciyle "Hristiyan Delillerin İncelenmesi ve Bilimsel Yaratılışçılık" alanında lisans ve yüksek lisans okul programları geliştirmeyi amaçlıyor. Kolej kataloğu, giriş niteliğinde olan biyoloji dersini "hayat bilimleri; genel ve moleküler biyoloji; insan psikolojisi; ve biyolojik kaynaklarıyla yaratılışçılıkla ilgili araştırmalar" olarak tanımlıyor. Kolejin psikoloji dersi "insanın eşsiz doğası"yla ilgili bir bölümü içeriyordu. Onun beş insan bilimleri fakültesi, evrim teorisi karşıtı açık bir kampanyaya angajedir. Bu beş fakültenin personeli ICR üyelerinden oluşuyor. ICR, hem CSRC'yi ifşa eden "yaratılışçı hareketin bir araştırma kolu", hem de "bir promosyon ve satış organizasyonu" olarak ün kazanmaya çalışıyor. O, asıl aktivitesini, yaratılış teorisinin empirik temelini oluşturmaya adanmış araştırma olarak tanımlar ve promosyon aktivitelerini başka organizasyonlara bıraktığını iddia eder. Ancak kurum aynı zamanda, radyo programları yayınlıyor,

---

ancak bütün canlı türlerinin 5000 yıl önce nihai formlarında yaratıldığına inanmadığım ifade ederek pozisyonunu belirledi. NASA uzay programını kuşatan, dinî ritüellerine bağlı birkaç astronot aynı zamanda yaratılışçı hareketi de destekledi. Mesela, James Irwin bir yaratılışçıydı. Ay üzerindeki deneyiminden ("Tanrı'nın gücünü daha önce hiç hissetmediğim kadar hissettim") sonra, o High Flight denilen evanjelik bir vakıf kurdu (*New York Times*, 26 Nisan 1974, 18C). Frank Borman ve Edgar Mitchell, yaratılışla ilgili Genesis/Tekvin açıklamasının uygun bir açıklama olduğunu hissettiklerini dile getirdiler. Vernon Grose Mitchell'a "her iki bakış açısının takdimini de kuvvetle desteklediğini" yazdı (Letter, 16 Haziran 1972).

11 1974'te CSRC 18 kişiyi istihdam etti ve dışarıdan 12 teknik danışmandan yararlandı. Onlar, kuruma düzenli bağışta bulunan, her bağış başvurusunda az miktarda bağışta bulunacağına güvendikleri 10.000'in kişi olduğunu iddia ettiler. Aktarılan materyal, *Yaratılış Bilim Araştırma Merkezi* (*Creation Science Research Center*) raporundan, Ocak 1973.

konferanslar, fikir atölyeleri ve yaz enstitüleri organize ediyor ve hem teknik yazıları, hem de yaratılışçıların aktiviteleriyle ilgili günlük haberleri içeren aylık bir dergi yayınlıyor. Kurum kadrosu ilk iki yılı boyunca yedi kitap yayınladı, yedi yaz enstitüsünü organize etti, 38 eyalette ve beş yabancı ülkede 2000 civarında konferans düzenledi ve yaklaşık 90 kolej kampüsünü ziyaret etti.

Kaliforniya Tartışması

Yaratılış teorisi için "eşit zaman" gerektiren Kaliforniya ilkelerinin imaları 1971'de, müfredat komisyonu okullarda kullanılacak spesifik biyoloji ders kitaplarım seçtiğinde belirginleşmeye başladı. Eğitim komisyonuna sunulan kitaplar arasında yaratılışçı hiçbir metin yoktu ve komisyon başkan yardımcısı Dr. John Ford meslektaşlarına "Hiçbir ders kitabının benimsendiğinin düşünülmemesi gerektiğini ... en azından birbirine zıt iki büyük orijin teorisinin açıkça tartışılmadığını" hatırlattı.[12] 1972 Mayıs'ında komisyon ihmal edilen metinleri restore etti ve müfredat komisyonu, adı Müfredat Geliştirme ve İlave Materyaller Komisyonu şeklinde değiştirilerek yeniden organize edildi. Vernon Grose dahil yaratılışçılar da temsil edildi; yeni komisyonda yalnızca meslekten tek bir bilim adamı, yıllardır Kaliforniya'da tek kişilik evrim savunuculuğuna angaje bir kimyacı olan Junji Kumamoto vardı.

Kaliforniya okul çağında yaklaşık bir milyon çocuk barındırıyordu ve ülkenin ders kitaplarının %10'unu satın alıyordu. Pek çok yayıncı yeni *Bilim Çerçevesi*ne adapte olmakta oldukça istekliydi. Biri, Leakey'in ilk insanla ilgili arkeolojik keşifler bölümünün yerine, Michaelangelo'nun Yaratılışla ilgili *Sistine Şapel* tablosuyla bir Musa resminin reprodüksiyonunun konulmasını önerdi. Bir başkası, bilimin, dünyayı kimin yarattığı hakkında söyleyecek hiçbir şeyinin olmadığını iddia eden dördüncü seviyede bir bilim metni sundu. Bu metinde bir uygulama olarak, yaratılışın Kitabı Mukaddes yorumuyla ilgili bir araştırma vardı.

Eğitim komisyonu, ders kitaplarının nihai adaptasyonunu hazırlamak için, kamu kanaatini ölçmek amacıyla 9 Kasım 1972'de bir oturum düzenledi. Oturum yaratılışçılarla evrimciler arasındaki hesaplaşmaya dönüştü. Oturumda kargaşa çıkma riski vardı, fakat bürokratik prosedürler (konuşmaların beşer dakikayla sınırlanması) ve yaratılışçıların kendilerini bilim adamları olarak sunma çabaları tartışmaya mutedil bir hava verdi. Mühendisler bir şekilde fundamentalist duayenlerin heyecanından yoksun müfredat gelişim komisyonları oluşturmuşlardı. Ancak ironiler çarpıcıydı. Yaratılış teorisi hakkında konuşan bilim adamlarının ve bilimi destekleyen teologların garip manzara-

12 CSRC, bilim ve yaratılış ders kitabı serilerinin her bir sınıf düzeyinde yaklaşık 30.000 kopya sattığını ve onların en popüler kitaplarından birinin ciltli 70.000 kopya sattığını ileri sürdü.

sıyla eğlenen bir gazetecinin gözlemlediği gibi "her bir tarafın tanıklarının, bir diğerinin kisvesine büründü ğü anlaşılıyordu.[13] Yaratılışın yirmi üç tanığından yalnızca üç tanesi Baptist papazıydı, fakat on iki tanesi bilim adamı ve mühendisti. Diğer taraftan, evrimciler yalnızca dört bilim adamıyla temsil edildi. Diğer tanıklar arasında Presbiteryen, Episkopalyen (*Episcopalian*) ve Mormon papazları, Katolik ve Budist rahipler ve bir haham vardı; hepsi bilim ile dini ayırma gerekliliğini savunuyordu.

Evrimciler, yaratılışçıların herhangi bir etkisinin olabileceğine inanmıyorlardı. "O, bu günde ve bu çağda hiç de anlamlı değildi". Bu inançsızlıkları gülünç bir kibre yol açtı. "Bilimsel metodun evreni açıklayan doğaüstü yaklaşımı reddettiğini" göstermek için Kitabı Mukaddes yayıncılarının Yaratılışa bir ifade ekledikleri ileri sürüldü. Bir Eyalet danışma komitesi üyesi ve biyoloğu, üreme konusundaki bilimsel derslerin leylek teorisinden bahsedip bahsedemeyeceğini sorguladı.

Yaratılışçılar ders kitabı seçmede etkili olma çabalarında ısrar ederken istihza ve kibir, yerini korumaya/savunmaya bıraktı. Yaratılış teorisine Darwinizmle eşit bir statü verilseydi, bilimin ne hakkında olduğuna ilişkin kavrayış belirsizleşecekti. Bilim adamları bu nedenle yaratılışçıların taleplerine hukuki ve politik stratejilerle karşı koydular ve yaratılışçıların bilimsel statü talebini reddederek yaratılışçı hareketin itibarını sarsma teşebbüsünde bulundular.

Ulusal Biyoloji Öğretmenleri Derneği (The National Associati on of Biology Teachers -NABT) politik ve hukuki bir muhalefet organize etti ve bilimsel cemaatin ilgisini çekmeye çalıştı. O, hukuki ve organizasyonel aktivitelerini desteklemek için yaklaşık 12,000 dolar bağış toplayarak Bilim Eğitiminde Özgürlük Fonu oluşturdu ve mesleki topluluklardan gelen tepkiyi organize etti.

Ulusal Bilimler Akademisi ilk olarak devlet kararım gerektiren bir meseleye müdahale için harekete geçti ve Ekim 1972'de, bilim ders kitaplarının bilimsel konu açıklamasıyla sınırlanması gerektiğini ileri süren güçlü ifadelerle dile getirilmiş bir çözüm sundu.

Aynı şekilde Amerikan Bilimi Geliştirme Derneği de yaratılış teorisinin bilim ders kitaplarına dahil edilmesine şiddetle karşı çıktı.[14]

Biyologlar doğanın anlaşılmazlığına ve güzelliğine dayanan tasarım argümanlarını "sahte" ve "yersiz" argümanlar olarak nitelendirdiler.[15] Yetenekli bir tasarımcıya inanmak, aşırı ölçülerde vurgulandığı takdirde "dine küfürdür".[16] Onlar, evrim teorisiyle ilgili pek çok delilin şartlara bağlı ve eksik olduğunu

13 Eğitim Komisyonu'nun toplantı tutanaklarından, 8 Temmuz 1971.
14 Nicholas Wade, "Creationists and Evolutionists: Confrontation in California", *Science* (17 Kasım 1972), s. 724-729.
15 Birkaç mesleki cemiyetten gelen çözümler 19 Kasım 1972'de *BSCS Newsletter*'da basıldı.
16 G. L. Steffins, "The Evolution of Design", *The American Biology Teacher* 35 (Şubat 1973), s. 58.

kabul ederek evrimi, genetik ve biyokimya gibi farklı disiplinlerde toplanan delillerden sağlam destek alan faydalı bir model olarak savundular.

Yaratılışçılar cevaben, Kitabı Mukaddes otoritesinin de, delillerin doğruladığı eşit ölçüde faydalı bir model ortaya koyduğunu ileri sürdüler. Kaliforniya ders kitapları konusundaki kamu oturumları süresince her bir grup diğerinin inançlarının imana dayandığını iddia etti; her bir grup objektivitesini tutkuyla savundu; ve her bir grup bilim müfredatı tartışmasıyla ilgili sosyal ve politik endişelerini sundu. Bilim adamları ve yaratılışçılar benzer şekilde alternatif ideolojinin ahlakî, politik ve hukuki imalarından yakındılar. Her iki grup da dinî eşitlik konusundaki alternatif varsayımların etkisi kadar eğitim pratiğiyle de ilgileniyordu. Ve her bir taraf kendi pozisyonunu savunurken ve diğerini eleştirirken, dikkat çekici ölçüde benzer argümanları kullanıyordu. Aslında tartışma iki dogmatik grup arasındaki bir mücadeleyi varsayıyordu — taraftarlar evrim teorisinin geçerliliğini yaymaya çalışırken bilimin anti-dogmatik olduğu normunun aşınması ironiktir.

Kasım 1972'den sonra biyologlar, yaratılışçı hareketi onaylama konusunda giderek gönülsüz hale geldiler. Pek çoğu, yaratılışçıların, bilim adamları olduklarını iddia eden taraftarlarının güvenilirliliklerini ve yeterliliklerini sorgulayarak yaratılışçı hareketin itibarını sarsmayı denedi. Biyologlar, onların "yalnızca mühendisler" olduklarını iddia ediyorlardı. "Onlar Kitabı Mukaddes kolejlerinde eğitim görmüştü." "Kimlerdi bu insanlar?" "Sahte otoriteler." "Gericiler." "Uzay çağının arızaları." "Mesleki unvanları suiistimal etmek yasal mıdır?" "Yaratılışçılar doktoralarını kaçıklar locasından alırlar." "Yaratılışçı hareket bir yayıncılar curcunasıdır." "Üç kuruşluk şarlatanlardır." "Yaratılışçı hareket dini sübvanse etme yoludur." Biyologlar, bu tür baskı gruplarına cevap vermek için için ders kitabı yayıncılarına saldırdılar.[17]

Biyologlar uygun bir cevap bulmaya çalışırken, yaratılışçılar onların muhalefetini yalnızca bir kabul göstergesi olarak ve tartışma konusundaki gönülsüzlüklerini çok az biyologun evrim teorisini savunmaya istekli oluşunun ve evrim teorisinin kamu forumundaki kusurlarının ortaya çıkışının delili olarak yorumladılar.

Eğitim politikası oluşturma kurumları, politik baskıya tepki gösterme eğilimindedir. Ders kitaplarının seçimiyle ilgili kriterler sürekli, zamanın taleplerini karşılayacak şekilde belirlenmektedir. Bir eyalet komisyonunun sorumluluğu genellikle, farklı grupların komisyon üyelerine yaptıkları baskıya bağlıdır. Bu nedenle Kaliforniya Eyaleti Eğitim Komisyonu, eğitimciler ve bilim adamları tarafından mektup, teklif ve dilekçe yağmuruna tutulduğunda politikalarım gözden geçirme ihtiyacı duydu. Aralık 1972'de, müfredat komitesi, komis-

17 Bu alıntılar 1972'nin sonunda, *Ulusal Biyoloji Öğretmenleri Derneği* (*National Association of Biology Teacher*) ile yazışmalardan.

yona, komite üyelerinin bilim ders kitaplarının tarafsızlığını garantileyecek ilkeler üzerinde uzlaştıklarını bildirdi. Onlar her bilimsel dogmatizmi, ders kitaplarında hoşa gitmeyen ifadeleri, onların şartlara bağlı doğasını gösterecek şekilde değiştirerek bertaraf etmeyi önerdiler. Kitaplar şeylerin nasıl gerçekleştiğini tartışmalı ve nihai nedenlerle ilgili sorulardan kaçınmalıdır. Eğitim komisyonu, yapılan oylama sonucu, 7'ye 1 oy oranıyla evrimi spekülatif bir teori sayarak bu önerileri kabul etti; bu karar *Los Angeles Times*'ta "Adem ve Havva'nın Zaferi" olarak tanımlandı. Üyelerin hiçbiri biyolog değildi ve hepsi kendisini, evrim öğretimini, nihai nedenler konusunda tarafsız kalması *halinde* kabul eden yaratılışçılar olarak tanımlıyordu. Bu komite ders kitaplarını, "başka" dinî pozisyonların yanı sıra "bilim dini" karşısında da uyanık olmayı amaçlayarak hem bilimi, hem potansiyellerini, hem de sınırlamalarını açıklayacak şekilde edite etti.

Komite, evrimi ele alan bütün ders kitaplarında yer alacak şu raporu hazırladı: Bilim "ilk maddenin ve enerjinin nereden geldiği"yle ilgili soruları cevaplayamaz, çünkü bilimsel yöntemler "ilgili fiziksel mekanizmalarla" uğraşır. Bu rapor şunu deklare eder: *Evrim* terimi gözlenebilir süreçleri tasvir etmek için kullanılabilse de, evrim teorisinin geçmişteki hayatı yeniden inşa etmedeki kesinliği "büyük ölçüde, onun temellendirildiği varsayımların geçerliliğine bağlıdır."

Komite pek çok değişiklik önerisinde bulunarak ve evrim teorisinin kabulünü ima eden belirli kelimeleri değiştirmeye özel ilgi göstererek 30 ders kitabım gözden geçirdi. Onlar, "gelişmiş" ya da "evrilmiş" kelimeleri yerine "ortaya çıkmış (*appeared*) kelimesini ve "çiçeklenmiş" (*unfolded*) kelimesi yerine de "vuku bulmuş" (*occured*) kelimesini ikame ettiler. Komite bazı kelimeleri ("atalar", "torunlar", "kökler") çıkardı ve niteleyici ifadeler (özel bir bakış açısına göre; "Evrim teorisinde inanılır"; "Delil net değildir, fakat") ekledi. Resimler yeniden etiketlendi: "Bu, ressamın olmuş olabilecek şey hakkındaki kavrayışıdır" ya da "Bazı insanlar bitkilerin böyle olabileceğim düşünüyor: Siz ne düşünüyorsunuz?" Ve onlar her bölüme, evrimi, "bilimin hiçbir şekilde hayatın nasıl başladığını bilemeyeceğine" işaret eden bir ifadeyle tartışan bir giriş yazdılar.

Çoğu değişim gerçekten itiraz edilemezdi ve bazı değişimler de gereksiz dogmatik ifadeleri düzeltiyordu. Bu komisyon, komitenin önerdiği değişimlerin revizyonunu 5'e 3 oyla kabul etti.

Bilim adamları değişimleri kolayca benimsedi. Onlar nitelemelerin, bilimsel uzmanlığın çok büyük kısmına haksızlık ettiğini anlamış olsalar da, değişiklikler beklenenden çok daha az rahatsızlık vericiydi. Daha sonra iki biyolog *Bilim Çerçevesi*'ne 106 sayfalık bir yazı yazdı ve onların evrime odaklı revizyonu, Mart 1974'te eğitim komisyonu tarafından kabul edildi.

Bilimsel yaratılışçılar, eşit zaman taleplerini ihmal eden minimal değişimler olarak gördükleri şeyin ihanetine uğradıklarını düşündüler -fakat hiçbir zaman pes etmediler. Onlar görüşlerinin kamusal desteğinin artmasını sağlayacak araştırma materyali toplamaya başladılar.

Fakat, eyalet eğitim komisyonuna gönderilen lehlerindeki kamuoyu yoklamalarına ve bir yığın mektup ve dilekçeye rağmen/yaratılışçılar 1974'te, komisyon yeni bir eğitim materyallerini değerlendirme metodu uygulamaya koyduğunda etkilerini kaybetmeye başladı. Bu tarihten itibaren ders kitabı değerlendirme komitesine çok sayıda sivil organizasyonu ve başka çıkar gruplarını dahil ettiler. Yaratılış bilimi kitapları acilen bertaraf edildi — daha geniş bir katılımcılar tabanı yaratılışçıların ve diğer spesifik çıkar/ilgi gruplarının etkisini azalttı. Yine de komisyon, yaratılışçılara bir taviz olarak okul bölgelerine, öğretmenlere insanın köklerinin tartışıldığı her durumda alternatif teorilerin sunulması gerektiğini hatırlatan bir bildiri gönderdi.

Yaratılışçılar 1980'de, Kaliforniya Eğitim Komisyonu'na, çocukların dinî haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle dava açarak Kaliforniya'da yeniden işe koyuldular. Dava "Fırsatlar duruşmasının tekrar başlaması", "Yüzyılın duruşması" ve "dinî özgürlük sınavı" olarak ses getirdi. Davacılar, çocuklara dinî inançlarının yanlış olduğunun söylenmemesi gerektiğini savunmaları için okul çocuklarını örgütledi. Eyalet Başsavcısı, savunmada, seçkin bilim adamlarını evrim teorisinin geçerliliğini doğrulayacak uzman tanıklar olarak seferber etti. Bununla birlikte dava süresince yaratılışçılar, şikâyetlerini, *Bilim Çerçevesi*'nin ilkelerinin ifade edilmesiyle ilgili idari detayla sınırladılar. Yargıç, Eğitim Komisyonu'nun dogmatizmin azaltılması ihtiyacını vurgulayan bir siyasi ifadeyi yaygınlaştırması tavsiyesinde bulundu — bu yaratılışçılar için hiç de büyük bir zafer değildi. Fakat bu olay kamunun ve medyanın ilgisine yol açtı ve yaratılışçıların davasını meşrulaştırmaya katkıda bulundu.

Arkansas Duruşması

Arkansas duruşması -bu duruşmada ACLU (*American Civil Liberties Union Amerikan Sivil Özgürlükler Derneği*) Arkansas kamu okullarında yaratılış teorisi öğretimini zorunlu tutan mevzuata meydan okumuştur- yaratılışçı taleplerin anayasallığıyla ilgili bir yasal düzenlemeler ve bu taleplerin anayasallığına hukuki meydan okumalar serisi kontekstinde anlaşılmalıdır. Anti-evrim mevzuatının yürürlükten kaldırılmasından altı yıldan daha kısa bir süre sonra 1973'te, *Tennessee Yasama Meclisi,* Kitabı Mukaddes'teki Yaratılış açıklamasına eşit ölçüde vurguda bulunan yeni bir yasayı yürürlüğe koydu.[18] *Ulusal*

18 1973 Tennessee Kamu Davaları'nın 377. Bölümü, *Tennessee Code Annotated* Yasa değişikliği, Bölüm 49-2008, 30 Nisan 1973'te yürürlüğe kondu.

Biyoloji Öğretmenleri Derneği, mevzuatın anayasallığına meydan okumak üzere Tennessee biyoloji öğretmenleriyle bir araya geldi ve bu yasa 1975'te Amerikan Temyiz Mahkemesince iptal edildi.[19]

Yılmaz yaratılışçılar, başka 20 eyaletin yasama meclislerine tasarılar sundu. Tennessee'deki başarısızlığı öğrenen yaratılışçılar Birinci Yasa değişikliğini çiğnemeyecek bir mevzuat geliştirmeye çalıştılar. Yaratılışçı hukukçu Wendell Bird, bilimsel yaratılışçılığın öğretiminin, dinî yaratılışçılıktan kesin şekilde ayırt edilerek "tarafsız hale getirilebileceğini" düşündüğü bir çözüm modeli kaleme aldı. Bu çözüm modeli, Arkansas'ta ve daha sonra Louisiana'da yürürlüğe konan "Yaratılış Bilimi ile Evrim Bilimine Eşit Muamele" Yasa'sı haline geldi.

ACLU tarafından temsil edilen davacılar, bir ebeveyn koalisyonu, bakanlar ve cemaat liderleri mevzuata üç nedenle meydan okudular: O, dinî olduğu için ve bilimsel amaçlı olmadığı ve fundamentalistlerin dinî inançlarını geliştirdiği için Birinci Yasa değişikliğini ihlal eder; o, öğrencileri ve öğretmenleri, hiçbir bilimsel geçerliliği olmayan bir doktrinin öğretimini zorunlu tutarak akademik özgürlükten mahrum bırakır; ve o, uygulamasına sınır koymadığı için anayasaya aykırı şekilde belirsizdir. Filozoflar, teologlar, sosyologlar, bilim adamları ve eğitmenler — tarihsel, felsefi ve sosyolojik olarak — yaratılışçılığın dinî bir hareket olduğunu ve "yaratılış bilimi"nin dinî ilahiyattan başka bir şey olmadığına tanıklık ettiler.

Yaratılışçılığın bilimsel bir model olarak savunulması, davalıların hukuki raporlarındaki dikkat çekici (ve kesinlikle heretik) şu açıklamada kısaca ifade edildiği gibi bir yaratıcı nosyonu ile Tanrısallık (*deity*) nosyonu arasında yapılan ayrıma bağlıdır:

> "Yaratıcı"nın ve "yaratılış"ın bazı dinlerle uyumlu olduğu arguendo'sunu varsaymak bu nosyonları doğaları gereği dinî yapmaz. Yaratılış bilimde varsayılan yaratılışın nedeni entite herhangi bir Tanrı ya da Tanrısallık fikrinden çok çok uzaktır. Yaratılış biliminin gerektirdiği yegane şey yaratılışın nedeni olan entitenin güce, zekaya ve bir tasarım amacına sahip olmasıdır. Yaratıcının kişiliğinin genelde Tanrısallıkla özdeşleştirilen hiçbir özelliği yoktur, üstelik yaratıcıda zorunlu olarak bireylere yönelik herhangi bir sevgi, merhamet, adalet duygusu ve ilgi de yoktur.[20]

Savunmanın tanıkları evrim biyolojisini, onun açıklayamadığı şeyi göstererek gözden düşürmeyi deneyen yedi bilim adamından oluşuyordu; ancak onların tanıklıkları, bilimi anayasal zorunlulukları yerine getirecek şekilde dinden ayırmaya çalışmanın zorluklarını gözler önüne sermesiyle sonuçlandı. Tanık-

19 Daniel V. Waters, 515 F2d 485 (1975).

20 McLean v. Arkansas, U.S District Court, Eastern District of Arkansas, Western Division, Civil Action LRC 81322, *Defendan Pre-Trial Brief filed* December, s. 15, 2 Aralık 1981'de kayda geçirildi.

lar yaratılışçılığın bilimsel doğasını belgelere dayandırmaya çalışırken, bunda fundamentalist inançları belirleyici oldu. Çaprazlama sorgulamada birkaç eyalet tanığı, yaratılışçıların kılavuzlarının Yaratılış Kitabı olduğunu ve aslında yaratılış delillerinin doğrudan doğruya Yaratılış Kitabı'na dayandığını itiraf etti. "Bugünün yaratılışçılarının aydınlanmış ve bilimsel tavırlarını" sergilemek üzere söz alan anahtar bir tanık şeytani bir varlığa, exorsizme, okültizme ve "aldatma amacının dünyadaki şeytani bir görünümü olarak" UFO'lara inancını açıklarken 1920'lerin fundamentalistlerini andırıyordu.

Yargıç William R. Overton'ın davacılar lehindeki kararı, keskin biçimde ifade edilmişti ve netti. O, yaratılışın yasada "kabul edilemez bir dindarlık"tan, "yanlış birçok sınırlı iddia"dan, "bilimsel olgusal temeli ya da meşru eğitim amacı olmayan sürekli düalizm"den, "anlamsız iddialar"dan ve "yanlış bir pedagoji"den oluştuğunu düşünüyordu. O, yaratılış biliminin, bilimin temel ve kabul görmüş karakteristiklerini karşılamadığını ileri sürdü: "Yaratılış doğa yasalarına göre açıklanamaz, test edilemez ve yanlışlanamaz... Onlar Yaratılış kitabının lafzi/literal üslubunu kullandılar ve yaratılışa bilimsel destek sağlamaya çalıştılar." Okullar Yaratılış teorisine uymak için "biyoloji, dünya tarihi, jeoloji, zooloji, botanik, psikoloji, antropoloji, sosyoloji, felsefe, fizik ve kimya gibi branşların önemli bölümlerinden vazgeçmek zorunda kalacaktı". Kanunun "açıkça ve yalnızca kamu okul müfredatına yaratılışçılığın Kitabı Mukaddes versiyonunu sokma çabası olduğu kararma varan Overton, yasa konusunda daimi bir mahkeme kararı çıkardı.

Dava sona ermeden önce yaratılışçılar eylem modellerini ACLU'nın meydan okuması ışığında yeniden düzenlemişlerdi. İnsanların önyargının kaldırılmasına karşı çıkmaları zor olduğu için yaratılışçılar, davalarının "Dengeli Muamele" olan adını "Yaratılış-Biliminin ve Evrim-Bilimin Tarafsız Sunumu" olarak değiştirdiler. Ve onlar dinî ya da doğaüstü şeyler olarak yorumlanabilecek bütün ifadelerini ya da referanslarım değiştirdiler. Bu yeni taslak bugün yasama meclislerinde ülkeyi baştan sona dolaşmaya devam ediyor.

Arkansas'taki başarısızlığa rağmen kamu desteği delili yaratılışçıları cesaretlendirdi. 1981'de NBC News tarafından gerçekleştirilen ulusal bir kamuoyu araştırmasına göre, ankete katılan Amerikalıların %76'sı kamu okullarının hem bilimsel evrim teorisini, hem de Kitabı Mukaddes yaratılış teorisini öğretmesi gerektiğini düşünüyordu, %8'i yalnızca bilimsel teorinin öğretilmesinden yanaydı ve %10'u da yalnızca Kitabı Mukaddes teorisinin öğretiminden.[21] Bu, yaratılışçıların taleplerini, evrim teorisi hakkındaki ifadelere sınırlamalar getirerek ya da sadece hassas konulardan kaçınarak desteklemeye oldukça istekli olan ders kitabı yayıncılarını etkilemiyor değildi. Bazıları fosil formasyonuna, jeolojik devirlere ve dünyanın yaşına yapılan atıfları ders

21 *The New York Times* (18 Kasım 1981).

kitaplarından çıkardı. Pek çok ders kitabı evrim tartışmasına dikkate alınmayabilecek tek bir bölümde yer veriyordu.

Yaratılışçılar fundamentalizmin dirilişinde, radyo ve televizyon konuşmacılarının başarısında ve dinî amaçlı gruplar arasındaki politik aktivizmdeki önemli artışta açıkça kendini gösteren daha geniş bir sosyal hareketin parçasıydılar. "New Right"/"Yeni Sağ"ın posta uzmanı Richard Viguerie, bu aktivizmi, "ulusal siyaseti formüle etmelerine imkan tanınmış güvenilmez bireylerden oluşan Tanrısız azınlığa karşı yürütülen ideolojik bir savaş" olarak tasvir eder.[22] Bu "savaşın" pek çok hedefi -okullarda dua etme hakkını yeniden yürürlüğe koymak, *Eşit Haklar Yasası Değişikliği*ne engel olmak, kürtajı yasaklamak, kitapları boykot etmek ve homoseksüellerin yurttaş haklarını kaldırmak- vardı, fakat bilim eğitimi kritik hedeftir, çünkü o, kültürel farklılığı ve seküler trendleri temsil etmektedir.

Yaratılışçıların talepleri yeniden incelendiğinde tekerrür eden üç temayla karşılaşılır: İlkin, ileri teknolojinin merkezinde yaşayan bu insanlar teknolojik sürecin ahlakî davranış üzerindeki etkisiyle düş kırıklığına uğramışlardı. Onlar teknolojinin zararlarını bilimin büyümesiyle, bunu müteakip dinî değerlerdeki çöküşle ilişkilendiriyorlardı. İkincisi, yaratılışçılar bilimsel dogmatizmin ve lokal okul sisteminin artan profesyonalizminin temsil edilen otoritesinden rahatsızdılar. Onlar, bilimsel müfredat üzerinde lokal kontrolü ve ebeveyn kontrolünü arttırmaya çakşırlar. Üçüncüsü, onlar eşit zaman taleplerinde bilimin tehdit ettiğini düşündükleri plüralist ve eşitlikçi değerleri savunurlar. Plüralist gelenekte yaratılışçılar, uyum sağlama baskıları karşısında kültürel ve dinî konvansiyonları sürdürme hakkı talebinde bulunurlar.

Yaratılışçı hareketi yalnızca "antibilim" olarak baştan savmak doğru değildir. Diğer pek çok sosyal hareket gibi yaratılışçılık da din ile bilimin garip bir kombinasyonudur. Teolojik inançlar diplomalar, araştırma monografileri ve mesleki cemiyetler kontekstinde aktarılır. Yaratılışçılara göre modern bilim aynı anda hem model, hem de düşman olamaz. Onlar, bilimsel bir çağın beklentileri ve imajlarıyla uzlaşmada hiç de yalnız değildiler. Bazı yoga uzmanları meditasyon sırasında katkıda bulunacak elektroansefalo/beyin dalgaları kullanımını tavsiye ettiler. Popüler, *The Exorcist* filmi, cin çarpmış bir çocuktan cinleri çıkartmak amacıyla sofistike tıp teknolojisini kullanan bir doktor portresi çizer. Uranüs kardeşliği cemiyeti, hayatın "galaksiler-arası bir konfederasyonda sürmesine ilişkin güç/enerji kaynaklı bilimsel delilin" tanıtımını yapar. Okültistler, astrologlar, UFO'lojistler ve diğer kültlerin üyeleri genellikle sözde olgularına bilimsel geçerlilik arayışındadırlar. Yaratılışçılar ve bu grupların pek çoğu mesleki aktivite olarak bilime değil, daha çok yanılmaz bir hakikat kaynağı -endüstriyel toplumun egemen miti- olarak bilim imajına karşı tepkidirler.

22 Richard Viguerie, *The New Right: We're Ready to Lead* (Ottawa, IL: Caroline House Publishers, 1981).

Mit ebedîleştirilir, çünkü sosyal bir ihtiyacı karşılar. Güvenilirliliğini kaybederse (yaratılışçılar "dünya gezegeninin başının dertte olduğunu" iddia eder), insanlar ihtiyaca daha çok cevap veren yapılar arayacaklardır. Bilim, akıl dışı inançların kabul edilebilirliğini yıktı, fakat o, bu tür inançlara davetiye çıkardığı anlaşılan belirsizlikleri ortadan kaldırmadı. Yaratılışçılık bu nedenle, taraftarlarının sosyal bir ihtiyacını karşılar. Yirminci yüzyıla iyi adapte olmuş temsilleri kullanarak fikirlerinin bilimsel delillere dayandığını ileri sürerek hem kurtuluşu, hem de entelektüel makuliyeti, hem Kitabı Mukaddes'in kesinliğini, hem de bilim otoritesini savunurlar. Onlar, bilim sürecini yetersiz şekilde anladıkları için din ile bilim arasındaki eski çatışmayı popüler karar vasıtasıyla çözmeye çalışırlar. Seçme özgürlüğü, eşitlik ve "adalet" gibi demokratik değerler bilimin erdemlerini yargılama kriterleri haline geldiler. Yaratılışçılar bu nedenle, bilimi, dini inancı ve popülist demokrasiyi -bunlar Amerikan kültürünün üç dinidir- bir araya getirmeye çalıştılar.